

UNDERVISNINGSMATERIAL 13

EUGENIOS TRIVIZAS OM BEGREPPET PIGS-LÄNDER

Eugenios Trivizas, mannen bakom den moderna sagan och professorn i kriminologi vid universitetet i Reading, mannen som besegrade Coca-Cola i rätten, beskriver och dokumenterar vetenskapligt sin syn på användningen av begreppet Pigs-länder och det systematiska bruket av negativa stereotyper om folkgrupper. Så här skriver professorn:

Att kalla greker fuskare, förrädare och andra tillmälen är bara ännu ett fall av det sociologiska fenomenet med negativa nationella stereotyper som kommer fram i kristider. I stället för att döma och fördöma beslut och handlingar av enskilda individer stigmatiserar man ett helt folk kollektivt. Den farligaste stereotypen är avhumaniseringen av raser och folkslag.

Förkortningen PIGS, som används av västeuropeiska och anglosaxiska investerare och kommentatorer som sammanfattande benämning på folken i Sydeuropa och deras ekonomier, är inte bara en osmaklig förolämpning. Det är en modern version av den historiska avhumaniseringen av medmänniskor, där medlemmar av en etnisk grupp sänker medlemmarna av en annan grupp till djurens nivå och indirekt sänder budskapet att de förtjänar att behandlas som djur.

Även om vissa tidningar, som Financial Times, och banker, som Barclays, efter protester från exempelvis Portugals finansminister har beslutat att inte använda beteckningen riskerar den att sätta sig. De som fortsätter att använda den inser inte allvaret i sin handling. De glömmer bort att liknande förklenande uttryck systematiskt använts i det förgångna för att trubba av den allmänna opinionen, sopa undan eventuella skrupler, stänga av den medkännande identifieringen och underlätta förföljelser, massakrer eller till och med folkmord.

Folkmordet i Rwanda föregicks exempelvis av en av regeringen samordnad verbal "avhumaniseringskampanj" mot offren, och under andra världskriget använde den japanska propagandan samma metoder mot Amerika. Det mest extrema fallet var naturligtvis Tredje riket. Ett av de preparat som användes vid folkmordet på judarna i koncentrationslägren var bekämpningsmedlet Zyklon B. Långt innan fångarna förintades med bekämpningsmedel hade emellertid deras mänskliga natur förminskats av den nazistiska propagandamaskinen.

Ord som "råttor" och "smittsam ohyra" hade systematiskt använts som benämning på dem. Och när du inte ser motståndaren som en människa utan som ett djur eller en parasit har du inga större skrupler mot att förinta honom för att återanvända hans hår eller fett. Verbalt "avhumaniseringsvåld" är ofta inkörsporten till verkligt våld och inte bara på den internationella scenen.

I en studie om pöbelbrott skilde jag mellan två kategorier av kränkande uttryck: de som berövar motståndaren hans manlighet och de som berövar motståndaren hans mänskliga natur. Jag kom fram till att den första kategorin bereder vägen för rituellt våld, den andra för reellt våld (1). Den verbala avhumaniseringens tragiska följder är orsaken till att antropologerna Montagu och Matson anser att berövandet av en medmänniskas människovärde är "apokalypsens femte ryttare". Det vore naturligtvis överdrivet att påstå att de som använder beteckningen Pigs-länder bereder marken för en ekonomisk slakt av de förtappade "grisarna" i syd.

Det är emellertid häpnadsväckande att civiliserade medborgare når dithän att de börjar sprida förklenande uttryck som har orsakat så mycket lidande i det förgånga. När vi inte bemöter andra som individer utan som representanter för stereotyper, när en nationalitet anser sig förkroppsliga heder och moral medan motståndaren står för svek och omoral, då öppnar vi dörren vidöppen för allehanda barbari. Sydlänningar är inga grisar, greker är inte fuskare av födseln och tyskar har ingen böjelse för folkmord.

Det goda och det onda bor tillsammans hos var och en av oss, och det sistnämnda kan lätt väckas till liv av verbal social interaktion. Låt oss hoppas att "apokalypsens femte ryttare", innan han hinner vidare på sin nya framryckning, snavar över logikens och vår gemensamma humanitets stenar.

1. *Crowd events in the Metropolitan Area*, The Kingston Law Review, volym 9, nr 3, december 1979.
2. Ashley Montagu, Floyd Matson, *The Dehumanization of Man*, New York: McGraw-Hill, 1983.

Källa: Ta Nea